

FIZULA REFIC. BIOGRAFIE

Fizula Refic s-a născut la 20 septembrie 1925 în localitatea Agigea, județul Constanța. Din 1938 până în 1948 a muncit ca băiat de prăvălie, argat sau croitor. În 1950, în timpul stagiului militar, a fost selecționat și trimis la școala de ofițeri politici MAI Oradea. De asemenea, a fost primit în UTM. Din acest moment, pe fondul nevoii acute de cadre, a avansat rapid în carieră: locțiitor politic la penitenciarul Târgu Mureș (decembrie 1950), locțiitor politic la penitenciarul Făgăraș (1951), șef al biroului Penitenciar în cadrul regiunii MAI Ploiești (1953), comandant al penitenciarului Buzău (oct 1953), comandant al penitenciarului Dumbrăveni (noiembrie 1955), comandant al coloniei de muncă Tulcea (iunie 1958) și comandant al penitenciarului Tulcea (martie 1959).

Dosarul său de cadre sugerează că în unitățile în care și-a îndeplinit serviciul a manifestat un comportament abuziv și pe alocuri violent. În concordanță cu scopurile imediate ale regimului, activitatea sa în cadrul penitenciarului Făgăraș a fost apreciată de către superiori: „La unitățile Târgu Mureș și Făgăraș (cât a fost locțiitor politic) ofițerul a reușit ca printr-o muncă politică susținută să contribuie din plin la creșterea și educarea militarilor, **asigurând prin aceasta paza și aplicarea regimului de penitenciar** [sublinierea noastră]”. În condițiile în care la Făgăraș regimul a fost unul cu veleități de exterminare, contribuția sa la aplicarea lui îl indică drept unul dintre responsabilii pentru abuzurile din închisoare. Tot la Făgăraș, Fizula a reușit „să îmbine munca profesională cu cea politică, conlucrând în mod principial cu comandantul unității”. Conlucrarea „profesională” a celor doi este reflectată de decesele înregistrate în cetatea-inchisoare. În intervalul în care Fizula a asigurat „paza și aplicarea regimului de penitenciar” (mai puțin de un an), conform documentelor pe care am reușit să le identificăm, la Făgăraș au murit cel puțin 22 deținuți politici, având vârste cuprinse între 39 și 71 de ani. Cauzele deceselor, indicate în actele de moarte, dovedesc că regimul de detenție, alimentația și îngrijirea medicală au fost gândite în scopul eliminării fizice a deținuților: TBC osos, TBC renal, hipertrofie cardiacă, hemiplegie membre inferioare, ulcer stomacal, ciroză, uremie etc.

Relevant în acest sens este cazul deținutului politic Ioan Haiduc. Fost subșef de poliție în localitatea Turda, acesta a fost arestat la 27 iulie 1948. Conform comisarului-șef Florin Șinca, autor al lucrării „Martirii poliției române”, Haiduc ajunsese „cu cangrenă și infirmitate la piciorul stâng”, iar „infecția s-a întins și nu i s-a acordat nicio îngrijire medicală după bătăile încasate aici de la torționarul Tibor Lazăr. În urma acestora, a murit într-o celulă de la Făgăraș, la 5 februarie 1952”. Informațiile oferite de autor sunt confirmate inclusiv de către certificatul de deces care consemnează aortita și hemiplegia membrelor inferioare drept cauze medicale ale decesului.

În plus, trecerea sa prin Făgăraș nu a rămas nesesizată nici în viața civilă, unde Fizula Refic s-a „remarcat” prin abuz și violență. De altfel, în primele luni de la plecarea sa din Făgăraș, la Regiunea MAI Ploiești, Secția Penitenciare, apar o seamă de reclamații: datorii la foști sublaterni neachitate, datorii rămase pentru chirie, gaz, electricitate, dar și o reclamație din partea foștilor proprietari ai imobilului naționalizat în care a locuit la Făgăraș.

Fizula Refic a rămas angajat al Direcției Generale a Penitenciarelor și Coloniilor de Muncă până în martie 1960, când a fost trecut în rezervă.

Surse: AANP, *Fizula Refic*, dosar personal; Mihai Burcea, biografie Fizula Refic accesibilă online la http://www.militiaspirituala.ro/detalii.html?tx_ttnews%5Btt_news%5D=433&cHash=34d40f8d744a82dad5b718c6470a0b4a ; Florin Șinca, *Martirii poliției române*, Editura RCR Editorial, București, 2014